

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérbázis).
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 86. 1944. április 18 kedd

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

A Kárpátok fő térségében heves harcokra került sor, ahol a szovjet előnyomulási kísérleteit megghiusították

Delatyn-Sztaniszlau térségében magyar kötelékek állnak harcban a bolsevista erőkkel — Tarnopolnál német csapatok kemény harcokban egyesültek a város nyugat felé parancs szerint kitörő helyőrségének egyrészével — A Krim félszigeten a német csapatok az elrendelt elszakadási hadmozdulatokat már nagyjában végrehajtották — Kovelnél kemény harcokban lerohanták az orosz állásokat — Angolszász bombázó kötelékek Budapestet, Belgrádot, Szófiát és Brassót támadták — Fosziros gyújtóbombákat dobtak a magyar fővárosra az ellenséges terrorbombázók

Berlin, április 17. A Krim félszigeten a német és román csapatok az elrendelt elszakadási hadmozdulatokat már nagyjában végrehajtották. Az összes fegyvereknek kiváló együttműködése során a többszörös túlerőben levő bolsevisták erős nyomása ellenére a gondosan elkészített terveknek megfelelően tudták végrehajtani ezeket a hadműveleteket, úgy hogy a bolsevistákhoz ezúttal sem vezettek sikerre azok a törekvések, hogy a német hadvezetés tőkéletes munkáját megzavarják és a német és román haderők jelentősebb részeit utóljérék vagy elvágják.

A Krim arcvonal hátrább helyezését elsősorban a partmenti területeken a szövetséges német és román tengeri erő szintén nagy szerephez jutottak. A tengeri haderő egységeire háruló feladatok jórészt már itt is a tulajdonképpeni nagy elszakadási műveletek megkezdését megoldották. Ezeket a hadműveletek alatt is folytatták, jól lehet a bolsevisták mindenképpel légitámadásai, hadianyag, élelmiszerkészletek hadianyagraktárak és hajógyár üzemek elszállítását sparkodták megakadályozni. A német és román haditengerészet egységei a legutolsó órákig Feodozia-Alusta-Eupatoria vagy Jalta kikötő előtt horgonyoztak és csak akkor indultak el, amikor az összes utóvéd csapatokat és az utolsó hadianyagot is felvették a felületükre. Az összes, a bolsevisták felgyújtották s a kikötőket és üzemeket felrobbantották, felgyújtották s a kikötői berendezéseket teljesen használ-

hatatlanokká tették. A parti vizet azonkívül messzire elaknásították. A hadianyag, felszerelési készlet, a hajógyárak felszereléseinek valamint a csapatok egyrészének víziúton való elszállítása, a visszavonulási utak tehermentesítéséhez nagyban hozzájárult. Hosszú heteken keresztül éjjel-nappal sűrűn egymásután haladó karavánokkal óriási tömegű hadianyagot és készletet helyeztek biztonságba s a bolsevisták a kikötőben mindent tőkéletesen szétrombolva találtak. Az állítólagos zsákmányokra vonatkozó adatok légből kapottak.

Szebasztopol térségében április 16-án is megghiusították a szovjet kísérleteit, hogy benyomuljon az új német állásokba. A támadók itt súlyos veszteségeket szenvedtek.

A Dnyeszter alsó folyásánál Jassy térségében és a Kárpátok fő térségében heves harcokra került sor, ahol a szovjet előnyomulási kísérleteit megghiusították. Sztaniszlautól keletre Tarnopol térségében és Kovelől délnyugatra a német támadó vállalkozások sikeresen haladtak előre. Itt sikerült Tarnopoltól nyugatra mélyen benyomulni a bolsevisták állásaiba és csapataink itt a Tarnopolból kitört helyőrség egyrészével egyesültek, más csapatok viszont még súlyos harcokban állanak a szovjet túlerővel.

Az északi szakaszon, Osztrovtól keletre és Pleskaufól délre az eddigi gyújtópontokról csak helyi harcokat jelentenek.

A német légi haderő harci kötelékei különösen a Krim félszi-

geten és Tarnopol térségében többszáz harci és csatarepülőgéppel hathatósan támogatták a földi csapatokat. Az éj folyamán erős német csatarepülő kötelékek a bolsevisták vasúti összekötő vonalait ellen intéztek támadást. Ezúttal ismét Kovno-Sarny-Sepetovka pályaudvarát és a Burman vasút északi szakaszát érték találatok. Repülőink összesen hat vonatot, köztük egy löszer és egy tartálykocsiból álló vonatot botítottak lánkába. A keleti arcvonal-egész szélességében a német vadászok és légvédelmi tűérőitegek 29 szovjet gépet lőttek le. Két repülőgép nem tért vissza támaszpontjára. (MTI).

Berlin, április 17. (Interinf jelentés): A keleti arcvonal déli szakaszától): A Krim félszigeten a harci cselekmények eltörlődése a szebasztopol térségében annak a hétnapos német hadműveletnek a befejezését jelenti, amely a német és román harcainak a szebasztopol erőd térségébe való zárt összehívásából állt, miközben a félsziget többi részét kiürítették. A német és román csapatok most már állásaikat a Szebasztopol erőd körül elterülő dombvidékre vonták és ezt szilárdan kezükben tartják. Ezek a csapatok délkeleti irányában előretörő részekkel szovjet készlettel állásokat vettek szét és visszavetettek egy közeléző szovjet hadoszlopot.

A Dnyeszter és Pruth között a bolsevisták Orhei mellett és Jassytól északra több hadosztálylyal áttörést kíséreltek meg. A bolsevisták olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy támadásuk csakhamar ellanyhult.

A felső Pruth és a Dnyeszter vidékén Sztaniszlautól délre és délkeletre a magyar csapatok tisztogató akciói eredményesen tovább folytak. Tarnopol nyugati részében a német helyőrség továbbra is rendületlenül és eredményesen ellenáll. A Pripjet mocsarak vidékén német harci csoportok elfoglaltak négy helységet s a szovjet helyőrségeket felmorzsozták. (MTI).

Berlin, április 17. (Interinf jelentés): A hétfőn délelőtti órákban északamerikai bombázók csaknem zárt felhőtakaró védelme alatt Belgrádot és Szófiát támadták meg. A bolgár és német légvédelmi erők légi harcra kényszerítették a támadó négy motoros bombázókat, amelyeket a vadászgépek nagy kötelékek kísértek. Megfigyelték több gép lelövését, de részletek még nem érkeztek. A támadások mindkét városban lakónegyedeket érintettek, a pol-

gári lakosság körében veszteségek voltak. (MTI).

Berlin, április 17. A keleti harc terepen minden változás mellett az egész háborús helyzet az új hét kezdetén nem mutat fel lényegbe vágó új momentumokat — írja a német katonai tudósító. Nem is várható, hogy már a legközelebbi napokban bekövetkezzen azok az események, amelyek nyomán a háború eljut drámai csúcs pontjához. De egyfelől az átfogó német előkészületek, másfelől pedig az angol-amerikai csapatösszevonások alapján számítani lehet arra, hogy az előzárás már nem soká várhat magára.

Tokió, április 17. (NTI): Az amerikai jelentés szerint az Imphal környéki hegyekben kiépített angol állások fokozatosan japán kézbe kerülnek. Az Imphal előtti utolsó védelmi vonalat most heves tűz alatt tartják. (MTI).

Német hadijelentés

A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderőfőparancsnoksága közli:

Szebasztopol harci térségében új állásaink előtt összeomlottak az ellenséges támadások. — A Dnyeszter utolsó szakaszán megghiusították a bolsevisták újabb kísérleteit, hogy kiszélesítsék hidfőjüket és a folyó nyugati partján további pontokon vessék meg lábukat.

A Jassytól északra és északnyugatra visszavertük a páncélosoktól támogatott erős ellenségtámadásokat.

Delatyn-Sztaniszlau térségében

magyar kötelékek állanak harcban bolsevista erőkkel. Sztaniszlautól keletre a német csapatok a makacsul védekező bolsevistákat a Dnyeszter felé délre tovább vetették vissza. Ellenséges ellentámadásokat vertünk vissza.

A Sztrypa-szakaszon a hadsereg és fegyveres SS. kötelékek kiküszöbölték egy ellenséges hidfőt és elhárították a bolsevisták támadásait.

Tarnopolnál csapataink nyugat felől kemény harcokban egyesültek a várost nyugat felé parancs szerint kitört bator helyőrségének egyrészével. A helyőrség más részei még súlyos harcban állnak a túlerőben levő ellenséggel. Ezekben a harcokban 19 ellenséges páncélos és 31 löveget semmisítettünk meg.

A hétfőre virradó éjjel erős német harci repülőgépek vasúti célpontokat támadtak Észak-Ukrajnában. Kovelől délnyugatra tovább vetettük vissza a bolsevistákat, bár a terepviszonyok nehezek voltak. Berezinától-Osztrovtól keletre, Pszkevtől délre összeomlottak az ellenséges légi támadással. A nettó hídfőnél visszavertünk helyi ellenséges támadásokat.

Az olaszországi déli arcvonaltól csak felderítő és rohamesapat tevékenységet jelentenek. Nehéz német harci repülőgépek erős kö-

Fontos tudnivalók!
Ma kedden az elsőtűzés 21 órakor (9 óra) kell végrehajtani.

TOKES FOTO
FOTOKOPIÁT KÉSZÍT

DEBRECZEN 2. OLDAL 1944. IV. 18.

leléke a hétfőre virradó éjszaka bédményesen támadta a dalmát tengerpart közelében levő Lissa ellenséges sziget-támaszpontot.

Ellenséges bombázókötélek április 16-án és 17-ére virradó éjszaka terrortámadást intéztek Belgrád, Budapest és Brassó ellen főleg lakónegyedekben keletkeztek károk és a lakosságnak veszteségei voltak. Német és román vadászpilóták, valamint légvédelmi ütegek 17 ellenséges bom-

Német katonai körök az invázió ügyéről

Berlin, április 17. (MTI) Illetékes német katonai körökben hétfőn újból kitértek az invázió ügyére. Kétségtelen, hogy mindkét fél a legnagyobb figyelmet szenteli ennek a kérdésnek, ma-muk a németek is, de nem kisebb mértékben az angolszások. Eddig a helyzet, hogy az angolok és amerikaiak még csak megközelítőleg sem tekinthetnek vissza olyan katonai sikerekre, mint szövetségesei, az oroszok. Ebből a szempontból az invázió valószínűnek látszik. Az idő és időjárás nagy szerepet játszik annak végrehajtásában. A meglepetések

Törökország ragaszkodik semlegességéhez és a nemzetközi joghoz

Iszambul, április 17. Szaradzoglu miniszterelnök elnöklésével szombaton Ankarában minisztertanács volt. A minisztertanács a Németországba irányuló szállítások beszüntetéséről szóló angol-amerikai jegyzékkel foglalkozott.

A török közvéleményre nagy hatást tett az angol-amerikai jegyzék hivatalos közlése, amely a Törökországnak Németországgal és szövetségeseivel fentartott gazdasági összeköttetése beszüntetését kívánja.

Török körökben továbbra is kitarthatnak a nemzetközi jog és saját szuverenitásuk mellett. Emlékeztetnek arra, hogy Törökország annakidején a nemzetközi jog hagyományaira való hivatkozással nem ismerte el a szövetségeseknek azt a követelését, hogy a lengyelállamokból való személyiségeknek, mint úgynevezett háborús bűnösöknek ne nyujtsanak menedéket.

Törökországnak a nemzetközi jog hagyományos fogalmához való ragaszkodását tudatosan és tüntetően hirdeti az istambuli egyetemen a nemzetközi jogi tanszék megszervezése.

A sajtóban kiemelik, hogy a Törökország kész szövetségeseinek segíteni, de csak az adott lehetőségek korlátain belül. Ezek keretét meghatározni: szuverén joga minden semleges államnak.

Ezeket kívül a háborútani világnak a nagyhatalmak által történő diktatóri kialakítása, amely a szövetségesek nyilatkozatai

bázisgépet lőtték. (MTI).

Berlin, április 17. A Német TI értesülése szerint a német légi haderő sorozatos támadásokkal avatkozott bele a Tarnopol térségében vívott harcokba és súlyos ember és anyagvesztéseket okoztak az ellenségnek. A szállító repülőgépek a legerősebb ellenséges elhárítás közepette is a kapott parancsnok megfelelően, éjjel-nappal ellátták a tarnopoli köteleket utánpótlással.

mozzanata is fontos, még a kezdeti sikernél is. A mai felderítés mellett egy ilyen nagyarányú felvonulás nehezen palástolható. — Míg az angolszász arcvonalak a partraszállás után alakulhatnak csak ki, addig a német arcvonal már áll a tengerparton és környékén. Csapatái állandóan készültségben vannak. A német csapatok leglényegesebb részét azonban, a hadműveleti tartalékok alkotják, ezek töltik majd be a legfontosabb szerepet a beözönlésnél és ezeket akkor is ott vetik be, ahol az inváziós kísérlet pillanatában a helyzet megkívánja.

mostanában bejelentettek, a legnagyobb mértékben felkelte a törökök nemtetszését és magerősíti a törököknek azt a törekvésüket, hogy a háborútól távol tartás magukat. Ezeket felül értehetetlennek látszik, hogy közvetlenül a kockázatos segítséget nyujtanak a háború olyan kimenetelének gyorsításához, amely néhány nagyhatalom uralmát szolgálja. (MTI)

Berlin, április 17. (NST) Német hivatalos körökben és a sajtóban továbbra is nagy érdeklődéssel kísérik a semlegesek ellen irányuló angolszász politikai offenzívát; Német felfogás szerint az angolszászok a semlegesség fogalmát meg akarják szüntetni, nem ismerik el a nemzetközi jogot, tisztán hatalmi álláspontra helyezkednek. A berlini lapok úgy látják, hogy a semlegesek körében kimondott szolidaritást kellett az angol-amerikai fenyegetés és nem engedik magukat megijeszteni.

Török lapok a németországnak történeti török szállításokról

Berlin, április 17. Iszambultól jelentik: A török lapok most is hangsúlyozzák, hogy Törökország a szövetségesek tudomásával megkötött szerződés keretében szállított chrom-ércet Németországnak és ezekkel a szállításokkal fizette azt a hadianyagot, amelyet Németország valóban szállított Törökországnak.

Hétszáztizenegypár gép az angolszászok vesztesége 14 nap alatt

Berlin, április 17. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A légiháború multiheji eredményei a berlini vasárnapi lapok véleménye szerint ismét megmutatják a német védelem erejét és bebizonyították, hogy mint a Morgenpost írja — ez a terror létről-hétre drágábbá válik az ellenség számára, ugyanakkor pedig a döntést semmiképpen

sem hozza meg. A lap kimutatja, hogy az angolszászok április első két hetében a véderőparancsnokság hadijelentéseiben közölt adatok szerint a magyar, román és olasz terület felett lőtt gépekkel együtt összesen 711 repülőgépet veszítettek. E repülőgépek többsége négy- és öt motoros bombázó volt.

Román hadijelentés

Bukarest, április 17. (Német Távirati Iroda) A hétfői román hadijelentés így hangzik: A Krim-félsziget felnyugati szakaszán német és román csapatok az ellenség előretörését feltartózták és páncélosokban és repülőben súlyos veszteségeket okoztak. A Driveszter also folytatásánál és Orhei vidékén csapatunk a légi legyőzést a hatóság támogatásával a bolsevisták számos befutó kísérletét megelűsítette. Jassytól északra a helyi támaszpontok során az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Itt nyugatabbra az április 10-i és 11-i harcok során 13 szovjet páncélos, 42 légvédelmi lövedék és egy másik utótag semmisült meg. Ezenkívül páncéltörő lövedék és más hadianyagot zsákmányoltunk. Más frontszakaszról fontosabb

hadieseményekről nem érkezett jelentés. A nap folyamán az angol-amerikai légi haderő terrortámadást intézett Turnu-Severin és Brassó városa ellen. A lakónegyedekben károk keletkeztek, a polgári lakosság veszteségeket szenvedett. (MTI)

Genf, április 17. (Német TI) Londonból jelentik: Most tették közzé azokat a veszteségeket, amelyeket az angol haditengerészet az Ingelfield romboló, a Gould fregatt és az Aephold horvát elsüllyesztésekor elvett. Ezerszázötven hajó elsüllyesztésekor a legénység összesen 254 tagja vesztette életét. (MTI)

Megszűnt a külföldi sajtótermékeket ellenőrző hivatal

Az MTI jelenti: vitéz Kolosváry-Borecs Mihály államtitkár, a sajtóügylek kormánybiztosa, a külföldi sajtótermékeket ellenőrző hivatalát megszüntette és a külföldi sajtótermékek ellenőrzésével a miniszterelnökség sajtóközvetítési osztályát bízta meg.

Pusztító légitámadás Bukarest ellen

Bukarest, április 17. (NTI): Az angol-amerikai kötelékeknek szombaton Bukarest ellen intézett támadása igazi terrortámadás volt. A görög keleti husvét előestéjén hajították végre. Válogatás nélkül dobták a bombákat a főváros több lakónegyedére, főleg a belvárosra. Sok középület, templom és mű elpusztult, vagy megrongálódott. A többiek között több bombatalálat érte a bukaresti egyetemet és azt erősen megrongálta. (MTI)

Felfüggesztették a Vasas önkormányzatát, feloszlatták a Természataratók Turista Egyesületét

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértve a Vasas és Fém munkások Sport Clubja (Vasas) önkormányzatát azonnali hatállyal felfüggesztette és az egyesület élére vitéz Aronffy-Janky Béla százados miniszteri biztost, rendelte ki. Ugyanakkor a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a természetbarátok Turista Egyesületét, azonnali hatállyal feloszlatta. Mindkét intézkedés azért volt szükséges, mert a két egyesület vezetéseben olyan szemellenzős szerepet játszottak, amelyek ellentétben állt az egyesületek alapszabályaikkal. A szervezetek és nemzeti szemlélet honvédelmi előkészítés és helyes jellemnevelés szolgálatába rendelt működésével. A rendelkezéseket a Budapesti Közlöny április 18-iki száma közli.

Athelyeztem
órás üzletemet Csapó
utca 69. alá
Megyeházzal szemben
Pigniczky István

Raeder vezértengernagy félszázados katonai jubileuma

Raeder német tengernagy, a német haditengerészet katonai tengernagy felügyelője tegnap ünnepelte 50 éves katonai jubileumát.

Raeder tengernagy a Tirpiz által megteremtett haditengerészetnek újjáteremtője. Az első világháborúban a történelmi nevezetességű skagerrakki csatában, mint Hipper törzskari főnöke a tengernagy oldalán állott a Lützow zászlóshajó hidján. Nagy taktikai tehetsége, kiváló törzskari képzettsége hozzájárult anagy német sikerhez. — 1925—198-ig a keletfennfenn tengerészeti állomás főnöke volt ellentengernagy rangban. 1939-ben Raedert vezértengernaggyá léptették elő. A következő esztendő csúspontját jelenteti katonai működésében a német haditengerészet teljes bevetésekor Norvégia megszállása alkalmából.

Agiri jelentés a délolaszországi fasiszta ellenállási mozgalomról

Berlin, április 17. Algiréből jelentik: A délolaszországi fasiszta-ellenállási mozgalom erejéről és arányairól nyújt képet a De Gaulle-pártiak algiri hírszolgálat. A jelentés közli a partizánok angol-amerikai áldozatainak számát. Az algiri rádió szerint az illetékes angolszász katonai hivatalok összeállították az áldozatok számát. 1943. október 4-től 1944. március 31-ig összesen 426 angolszász katonai személyt öltek meg Dél-Olaszországban, Szicília és Szardínia szigetén. A partizánok nagymennyiségű értékes hadianyagot megsemmisítettek. Az algiri rádió meg is említi az egyik legutóbbi esetről, egy délolaszországi repülőter ellen intézett támadást, amelynek során sikerült 12 motoros bombavetőt felgyújtani és egy haromszáztonnás benzintartályt legyőző ropteni.

Jelentés a 17-en éjszaka Budapest elleni angolszász terrortámadásról

Lélekjelenlét, leleményttség és fegyelmeztettség jellemezte a 16. város lakosságát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A múlt éjszaka angolszász terrortámadás Budapest periferiáin dobtak le bombákat. Most nem katonai célpontokat, hanem lakóházakat, munkásnegyedeket találtak el a foszforos gyújtóbombák. A mentőket több esetben hívák ki, valamennyi baleset az óvóhelyeken történt. Halálos a főváros területén az eddigi jelentés szerint nem volt. A környék egyes pontjain már nagyobb károk keletkeztek. Egyik helyen több ház összedőlt, néhány szerencsétlen munkásesetét áldozatul esett. Több légiakna is hullott le, amelyek ugyancsak emberáldozatokot követeltek. Vidékről komoly károk nem érkeztek jelentések.

A folyó hó 17-ére virradó éjszaka Budapest ellen intézett ellenséges repülő támadás „zavarójellegű bombázás”-nak mondható. A gépek a székesfőváros külvárosaira és azok környékére dobták le bombákat, anyagi károk keletkeztek, épületek részben megrongálódtak, elpusztultak, rombolóbombáktól részben kigyulladtak. A hatósági légvédelmi szervek a vagyontárgyak légvédelmi szerveivel együttműködve azonnal felvették a harcot a tűz, és rövid idő alatt meglepő eredményeket értek el. Az egyik állomás például, amely már a harmadik támadás kaptá, úgyszólván az utolsó bombahullás elhangása után, azonnal munkába kezdett a mentőosztag. A bombáktól feltépt síneken bízottan ötletességgel és gyors emberi erővel tologatták el a tűzveszélyes helyről azokat a vasúti kocsikat, amelyekben szállomány volt, úgyhogy a tűz, csak néhány üres kocsi tudott meggyújtani.

A fegyelmeztetett és hivatásos magaslatán álló mentőosztag a tüzből súlyos feladata elé került, mert víz nem volt a közvetlen közelben. A lélekjelenlétét el

A légitámadások által megrongált épületekhez anyagról az ipari anyaghivatal gondoskodik

MTI: Az ipari anyaghivatal gondoskodik arról, hogy a légitámadások által megrongált épületek lakhatóvá tételéhez, valamint a fontosabb ipari és mezőgazdasági építmények helyreállításához szükséges téglá, cserép, cement, stb. biztosítva legyen. Az építési anyagokat utalványra lehet beszerezni. Utalványt Budapest és a

székesfőváros környéke a fővárosi közmunkák tanácsa, az ország egyéb területén a törvényhatóság első tisztviselője (az alispán, illetve a törvényhatóság jogú városokban a polgármester) ad ki. Az építési anyagokai való faharózkodás érdekében csak legszükségesebb mennyiségű anyagot fogják kiutalni.

Vitéz Fejér István 500 pengő adományozott a bombakárosultaknak

A Magyarország ellen intézett angolszász terrortámadások károsultjai érdekében megmozdult a társadalom és egymásután érkeznek részükre a magyar szív diktálta segítő adományok. Ezeknek sorába tartozik vitéz Fejér István, az Arany Bika kavához és éttérnek tulajdonosának 500 pengő adománya. A német tett magában hordja az elismerést és követendő példát szolgálhat.

Rövid táviratok

Helsinki, április 17. (MTI): Politikai körökben hivatalos külpolitikai kormánynyilatkozatot várnak, amely beszámol a kormány legutóbbi intézkedéseiről.

München április 17. (NTI): Wagner Adolf miniszter körzetvezető ünnepélyes temetése hétfőn ment végbe Münchenben. A gyászünnepegen résztvett a Führer a birodalmi vezetők, birodalmi miniszterek, körzetvezetők, és a véderő tábornokainak kíséretében. A Führer Wagner Adolfnak a német reno atanykeresztjét adományozta a tölgyfalomban. A gyászbeszédet Göbbels dr birodalmi miniszter mondta.

Genf, április 17. (NTI): Londonból jelentik: Angliában a gyáva bujkálás olyan méreteket öltött, hogy a Daily Sketch értesítése szerint a múlt héten egész Angliában nagy razzziákat tartottak. Ebben résztvettek az összes rendőrközegek. A razzziát Londonban kezdték és elfogtak sok embert, aki megszökött a hadserégből, vagy bujkált a hadifonosságú munka előtt. A munkaügyi miniszterium sajtó tájékoztatója kijelentette, hogy London ebben a háborúban a gyáván bujkálók Mekkája lett. (MTI).

— Tizenkétezer tonna friss gyógynövényt gyűjtöttek össze Németországban, ebből kerekén 2000 tonna szárított gyógynövény kerül ki. A gyűjtésbe bekapcsolódott az ifjúság is, ennek köszönhető a nagy eredmény.

— Candhi három nap óta mecsárlázás beteg. Állapota gyenge, de kilépett.

Mielőtt érem, régipénzt eladna forduljon bizalommal

Éremgyűjtő

Debrecen, Nyil-utca 111 szám.
Régipénz és érem ügyben tanácsadás — Csütörtökönként díjtalan érembenutató 6—9-ig

Mágneses aknára futott az Erzsébet királyné termeszözs

Az Erzsébet királyné gözös, mely Budapest és Apatin között közlekedik, szombaton délután Apostag község közelében mágneses aknára futott. A gözös zsufozásig volt utasokkal, sokan voltak közöttük olyanok, akik a fölöslegből hatóságai engedély nélkül a vidéki rokonaihoz akartak költözni. Rengeteg pögygész is volt a hajón és 840 volt az utasok száma.

A robbanás után a hajó kapitánya azonnal intézkedett és a legnagyobb erőfeszítéssel a hatalmas termeszözs első része el is érte a partot, hátsó részén azonban a robbanás következtében a Dunába bukott. Azonnal leengedték a mentőcsónakokat és felszólították az utasokat, hogy mindenki őrizze meg nyugalmát. Az utasok valóban bámulatos fejlegemmel viselkedtek. Ennek köszönhető, hogy egyetlen utas sem vesztette életét, mindössze 30 ember szenvedett kisebb-nagyobb sérülést. A beérkezett jelentések szerint a

pögygások nagyrészt és a hajón lévő más hullék legnagyobb részét is sikerült megmenteni.

Aknára futott egy vontató-gözös

Pénteken reggel Dunaszekeső határában a gróf Szapáry vontatógözös mágneses aknára futott. A gözös kormányosa és kilenc főnyi személyzete életét veszítette. Egy matróz sikerült csupán kimenteni a vízből, de ez is a robbanás következtében mindkét lábát elvesztette és kórházszállítása után meghalt.

Beszűntették a személyszállítást a Dunán

Vasárnap reggeltől a Duna magyarországi szakaszán részint az aknaveszély, más részint a Duna áradása miatt bizonytalan időre beszüntették a személyszállítást. A tehergözösök azonban továbbra is közlekednek.

Száz debreceni diák mezőgazdasági munkát vállalt a Dunántúlon

Az első önálló diákvállalkozás résztvevői teljes ellátást és napi 6—10 pengőt kapnak.

Gyakran támadják a fiatalokat, szemérettelik, hogy könyvelő, mérnök, tanár, az életet csak a könnyebb oldalról akarja felfogni. Hogy ezek a vadak sok esetben túlzottak, azt bebizonyította az a rövid beszélgetés, melyet tegnap délután a Nagygyűlés, a Leveles-csárda előtt összegyűlt diáktársulat tartott.

Lehetett volna nyolcvanra, s diáksapkájuk elárulta, hogy Debrecen csaknem valamennyi középiskoláját képviselik néhányan.

Vezetőjük, Füzy Jenő IV. osztályos kereskedelmi iskolai tanuló elmondja, hogy a fiúk mezőgazdasági munkára vállalkoztak a nyári szünidő tartamára. Az ötlet tőle származott és a Mezőgazdasági Felügyelőség megadta az engedélyt a megszervezésre.

Elgondolásában az a cél vezérelt, hogy a hosszú vakációt hasznosan tölthessük el. Olyan munkát végezhessünk, mely nemcsak nekünk, sajátmagunknak előnyös, hanem az egész nemzet számára is segítség. Fejér megyében, egy nagy uradalomban fogunk mezőgazdasági munkát folytatni. A munka részleteit még nem egészen ismerjük, de mindenesetre benne lesz a kápolás, locsolás, gyomlálás, legelőmocsosodás, stb. A fiúk a legnagyobb örömmel jelentkeztek a hívó szóra és már csaknem száz azoknak a száma, akik vállalták a munkát.

A református főgimnázium, piarista gimnázium, állami gimnázium, polgári iskola, tanítóképző, kereskedelmi iskola növendékei egyaránt jelentkeztek.

Tanárral egyáltalán nem jövünk, magunk végezzük a szűrvést, egyedül utazunk, szóval mindent önállóan csinálunk. Vezetésem alatt a fiúkat kisebb csoportokra osztom, melyeknek élére vezetőt állítok. A belső felosztás tehát a cserkészcsapatok mintájára történik. Sikeres ki-meneteli lesz, amit annál is inkább szeretnénk, mert Debrecenben ez az első önálló diákvállalkozás.

Ha minden jól megy, már a jövő héten elindulunk. Természetesen ez attól is függ, hogy a vonatok rendszeresen közlekedhetnek-e. Az útiköltséget az uradalom fizeti.

Milyenek a kereseti lehetőségek?

Napi 6—10 pengőt és teljes ellátást kapunk. Ugy tudjuk, hogy az élelmezés nagyon jó lesz. Napi fél liter tej, 12 deka szalonna, háromnegyed kg. kenyér, mindegyik hús, zöldség, gyümölcs. Reggel 5 órákor kelünk s azonnal nekifutunk a munkának. Szegedi után 12-ig folytatjuk azt, majd félhétig pihenünk. Déltől fél nyolcig munka, közben pihenő.

Este táborüzet rendezünk, melyhez máris szedegetjük össze a műsorszámokat.

Az egész vakációt ott szüneteltetőzük, s csak szeptem-

berben jövünk haza. A fiúk elmesélik, hogy rendkívül nagy kedvet éreznek az utazáshoz és a munkához. Szász L. I. é. kereskedelmista, aki Nagyváradról jött haza Debrecenbe, megjegyzi, hogy a mezőgazdasági munka nagyon jó unaloműző is lesz. A hosszú vakáció alatt ügysem tudnánk lustálkodni és pihenni. Meg aztán a pénzre is szükségünk van. Ha megkezdődik az iskola, jó lesz könyvre, iskolaszerekre, ruhára.

En a keresetemet a Diák-kapitánba fektetem be — mondja Vigh Barna IV. gimnázista. Kalmár István, az állami gimnázium V. osztályos növendéke „világot látni” megy. Reggel vágyom arra, hogy megismerjem hazánk minden táját. Most itt az alkalom, — hogy ezt megvalósíthassam. A keresett pénz jó lesz zsebpénznek.

Sok fiút a másféle tájak, a dunántúli vidék szépsége, a tiszta levegő és a jónak ígérkező élethez is vonz. Elmondják, hogy szülei szívesen engedik el őket, különösen, hogy komolyan gondolkoznak s télen vakációzás helyett a munkát választják.

A bombatámadások miatt ugyan nagyon aggódtak értünk otthon — mondja az egyik, de említen nem állhat meg az élet hiszen mindenütt ki vagyunk téve a veszélynek.

Tele vannak tervezgetéssel, ötletekkel. Mindenkinél észbe jut egy-egy gondolat, mellyel szebbé lehet majd tenni a „táborozást”. Szajharmónika, sakkjáték, futball, könyv, fürdőruha: mindegy-egy kellemes gondolat fűződik.

Majd megtanítjuk mi a munkát és igazán vidáman dolgozni, — mosolyog egy barnabőrű diák. És jó lesz közelebbről is megismerni őket és megismerni a munkájukat is. Tudom akkor majd jobban értékeljük a nehéz testi munkát és nem „vágunk fel”, hogy mi diákok vagyunk.

A vidám beszélgetésnek Füzy Jenő vet véget, aki kihirdeti hogy a fiúk kedden délután 3 órákor ismét jöjjenek össze a Leveles-csárda előtt. Mindenki jelenjék meg, aki jönni akar, mert aki elmarad, azt törlik a névsorból. — Még jelentkezhet minden olyan munkára vágyó diák, aki betöltötte 16 évét. A fiúk a következő felszerelést készítik el az útra, hátizsák, 2 pokróc, lepedő, csajka evőeszköz, egy jobb és egy munkaruha, egy jobb és egy munkacipő, 3—4 ing, alsónadrág, szalpon, fésű, kefe, fogkefe varroférszerelés, néhány pár harisnya, s zsebkendők, pénztárca, fürdőnadrág, fogkrém, cipőkrém. Hozzána magukkal zsebtárcát s bibliát, és imakönyvet is.

Helsinki, április 17. (MTI): A svéd országgyűlést rövidesen tájékoztatják a szövetséges részéről a semleges államokra gyakorolt nyomás ügyében.

DEBRECZEN 3. OLDAL 1944. IV. 15.

Ujabb időszaki lapok betiltása

Magyar Távirati Iroda jelentése: Víz Kolosváry Borosa Mihály államtitkár, kormánybiztos a miniszterelnök rendelkezésére az alábbi időszaki lapok megjelentését tiltotta meg:

Budapesti megjelenő: „Előre”, az „Események Lapja”, a „Lelek Szava”, a „Nemzeti Tábor”, a „Töke”, a heti, illetve időszaki lapok.

A kiskunhalasi „Heti Ertesítő”, a „Heti Lap”, a „Nyíregyházi Szabotéri Hétfő”, politikai heti lapot.

Az erre vonatkozó rendelet a Budapesti Közlöny keddi számában jelenik meg.

Minisztertanács

MTI jelenti: A kormány tagjai Sztójay Döme miniszterelnök elnöklésével hétfőn délután egy órákor minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács a légítámaszkodás utáni hatóságai mentő eltakarítási és helyreállítási munkálatok gyorsaságának eredményességére és fokozására alkalmas intézkedések megtételével foglalkozott és félnyelvi értekezést tartott.

Az iparügyi miniszter felügyesztette az országos háziipari központ önkormányzatát

Budapest, április 17. (MTI) Az Országos Magyar Háziipari Központ önkormányzati működését a m. kir. iparügyi miniszter a m. kir. miniszterelnök egyetértésben további rendelkezési felügyesztette és az ügyek vitelével Benku Sándor m. kir. kormánytanácsost miniszteri biztosul kormandyalta.

Két pesti bomba-törtenet

Kínizai Andor, a kiváló író két pesti bombatörtenetét mesél el azzal, hogy mindkettőben van deű és tanulság.

Az egyik legutóbbi délelőtti riasszus alkalmánál levonultak a ház lakói a pincébe. Az első percek izgalma után az egyik férfi arra kerte a házparancsnokot, engedje meg, hogy nyugszékét lehozassa az óvóhelyre. Csend volt, há: felnehe-teti érte.

Amint lefelé jött a homályos lépcsőkön, véletlenül megbötölt a magával cipelt nyugszékben, leböcöllézet és irtozatos dörrenéssel nekiesett a pince vasajtájának. Sziszegve felkászoló-dott, leperolta ruháját, megkereste és összecsuksa a nyugszékét, aztán szügyenköze helyitott az óvóhelyre. Itt hőkölve torpant meg: egyetlen lélek sem áll a padokon!

Az ajtó dörrenését bombatörtenetnek vették a pillant lakók; és oktatlanul megriadtak alatt átvágták magukat a szomszédos légtérpalmi pincébe.

A vidéki kis házacska udvarára bomba hullott, de nem robbant fel. Persze, a lakókat azonnal kiköltöztették, csak az egyik 60 éves anyókéval volt baki, mert semmiképpen sem akarta otthonát elhagyni. Ugy kellett erőszakkal eltávolítani a veszélyeztetett helyről.

Vissza ne merjen menni — köölték lelkére erőlyesen — hátha időzített bomba, amely bármikor felrobbanhat!

Másnap reggel bizottság szállt ki a házhoz, hogy vizsgálatot tartson. A legnagyobb megdöbbenésükre az öreg anyókat ott találták lakása ajtaja előtt, amint a legnagyobb nyugalommal kötögettek.

Hallja-e?! — rivaltak rá. — Hovagy merésztelt robbantni, hiszen veszélyben forog az élete a bomba miatt!

Dehogy is forog, lelkeim — válaszolta jámboran a né-nike. Már nincs itt a bomba. — Hat hol van? — bámultak rá.

Anyóka kacsintott a szemével: — Éjszaka talicskám kitollam a hátrába. Ha robbanni akar a veszedelmes jószág, akkor robbanjon fel ott...

A Debreceni Ügyvédi Kamara kijelölte a megszűnő zsidó ügyvédi irodákhoz a gondnokokat

A Debreceni Ügyvédi Kamara választmányja, mint már jelentetük foglalkozott a május elsején megszűnő zsidó ügyvédi irodák kérdésével és kijelölte azokat a ke-resztény ügyvédeket, akik gondnokjai lesznek a zsidó irodáknak és a jogkereső közönség rendelkezésére állnak majd az ügyek tovább vitelében.

A zsidó irodákban lévő ügyeket átveszik lejtől szerint a kamara által kijelölt gondnokok és közlik a felekkel az iroda átvételét. Abban az esetben, ha az ügyfél más ügyvédet kíván megbízni képviselővel, annak semmi akadályja és oda vetheti iratát, akibe akarja. A szabad ügyvédválasztás tehát nincs korlátozva.

A kamara választmányának döntése alapján már több debreceni ügyvéd megkapta az értesítést arról, hogy melyik megszűnő ügyvédi iroda gondnokként rendel-

ték ki. Ertesztülés szerint — mivel a kamara hivatalosan nem közölte velünk a gondnokok névsorát dr. — Ménes Lajos dr. Drótsándor irodájába; Gavallér Lajos dr. Leveles Imre dr.; Erdöss József dr. Békés Kálmán dr.; Baik Imre dr. Czepl Jenő; Szalay Károly dr. Halász László dr.; Simon Imre dr. Kun Miklós dr.; Jenő Combes László dr. Gergely Jenő dr.; Illéssy István dr. Geiger Miklós dr. és Klein Imre dr. Diodzegen János dr. Gábor Jenő dr. Irodájának átvételére kapott kirendelést a kamarától.

A gondnokok teljes névsorának ismertetésére még visszatérünk, mivel a jogkereső közönség tájékoztatása megkívánja, hogy a megszűnő irodák, kiknek a vezetése alá kerültek és hol kapnak felvilágosítást ügyeikkel kapcsolatban.

Rántott spongya, mint patkányirtószert, tenyerizzadás ellen leveli békák fogdosása

Lapolya kedvlet rovafta „A mult mosolya”, amelyben az elmúlt idők anekdotái, megtörtént tréfás esetei fakasztják mosolyra az olvasót. A mai kor embere ajkára azonban akkor iszadhat komolyan, ha a mult szavakot komolyan szánt írásait forgatjuk.

Az akkoriban ütött-kopott öreg könyv került a kezünkbe, „Hasznos Házi Jegyzetek” — ez áll a címlapján, alatta pedig: Gyűjtögette Fáy András. 1826-ban Pesten Fűskuti Landerer Lajos betűvel nyomtatták.

Bizony-bizony elneveztük magunkat, amint olvastuk a következőket:

„Egerek ellen: Próbált orvos-ság egy meg-fogott egetet gyengén meg-pergelni, de hogy azonban éljen, s elereszteni: mind el-takarodik az egér.”

Az akkoriban szép számban előforduló bolhák ellen ezt ajánlja:

„Hasznos eszköz a bolhák ki-vesztése ellen a szobából: Azt mondták, hogy a zöb ugorkának el-szórt hajától a szobából ki-veznek.”

Vagy: „Poloskák ellen: Azt mondják, hogy ha fel-apritott sárga répát ágyba és ágy alá hintesz, el-vész tőle.”

A legjobb irtószert a patkányok ellen ajánlja a jeles szerző: „Patkányok ellen: Spongiát apró darabokra vágdálván, rántsd meg zsírral s hányd a patkányos helyre, valamely edénybe vizet-is tévének ki. A mint a Spongiát fel-falják s égőt szonjokat vízzel elöltjük, meg-dagad gyom-rokban a Spongia, s megpukkad-nak.”

1886 táján honok hölgyei bizonyára merészebbek voltak mint a maiak, legalább is a leveli békák terén:

„Ha fejei személynek a varrásközben keze izzad: Tartson gyakran zöb leveli-békát a kezében.”

A következő hasznos házi jegyzetből azt is megtudjuk, hogy akkortájt bizonyára kevesebb fog-paszta-reklám hirdette a napon-kénti fogmosás szükségességét.

„Olcsó és hasznos fog-por: Egy szelet fekete kenyeret tégy eleven szénre, száríts meg hozzá vagy két szája-levelet, ugyanannyi szegfű-borsot, mindezeket porrá törvény vegyítsd össze s egy hét-ben egyszer dörögöld-meg vele ki-vül a fogaidat.”

Az alábbi kismemelt jegyzeteket pedig kipróbálásra ajánljuk: „Lónak serényét, farkát, meg-nevelni: Végy egy akóra való föld vizet, tedd nagy üstben tűz-höz, vess-bele jó négy marok dió-falevelet, kerti lilium gyökérről két marok levelét, hat veres-hagymát, és egy font mézet. Mindezeket együtt addig főzd, míg felényire le nem fő. Ekkor le-vevé az üstöt a tűzről, két vagy három-rét hajtogatott ruhával takard be azt, s hagyj magában még húlni. Ezen lúgba mosogasd a ló farkát serényét s meg-nó.”

„Hogy vermedben, búzádba ne kapjon a Zsizsik: Midőn a verem tele töltődött, tégy a búza tetejére egy darab kőöt, így nem félt-heted, hogy a Zsizsik belé essen.”

„Könnnyű próba, ha van-e a bor-ban víz: Egy nád-szálat kenj-meg fa-olajjal s üsd a meg-próbálandó borba: ha víz vagy benne, csep-pék fognak látszani rajta.”

„A vén kakast parázsra és gyengévé így teheted: Tömj gé-géjén hegyibe egy jó kanal írósvaját apródonként, s azután ereszd-el, kegytesd meg egy-egy két óráig szűnetlen, s így öld-meg, jó parázs nusa leszen.”

„Tyukokat tojást: Szöld-tör-kölynek a magját kell vezetl ét-telni de ne sokat egyszerre.”

„Brilliantot tisztítani: A Piquet vagy más kártyát két-fele vá-lasztván, a darabos belsejével dörögöldesd.”

„Úveget és Porcellánt össze-ragasztani: Tojás fehérjét kend-meg a törést, jó erős cérnával kösd össze, és mindjárt, minél előtte a tojás fejére meg-szárad-na, forrald feljében.”

Az első tavaszi nap hölgyeink arcára külteti a szeplőket, Fáy Andrásnak azonban erre is van receptje:

„Szepítő ellen: A szöld-vezzőn kiszivárgó nedvet szedd meg és azzal mosd az arcodat: igen hasz-nosnak mondják.”

Visszont szájkéve még féltek a hölgyek attól, hogy arcuk színe megbaránculjon a nap hevétől:

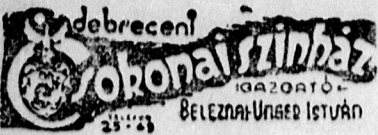
„Ábrázat-mosó: Ha ország a naptól le-sülték: Végy fél-meszely tejet, vegyítsd-hozzá egy citrom kifacsart levét és főzd, azután ruhán szűrd által és válaszd-el a tú-rjától. A meg-szűrt savóhoz töltis egy kevés égött bort. Ezen savó-val mosakodj este és reggel.”

Végeztül még egy, a mai pót-ananyag világban különösen hasz-nálható jegyzetet íktatjuk ide:

Hollandiai Théd készíteni: Ha azon földi-epérnek, mely a Hö-gyek tetején s oldalán, nem pedig altyban terem leveleit szobá-ban meg-száritod, s skatulyába rakod, olyan Théd leszen, mely a Hollandiai Thével vetekedhetik.”

Fáy Andrásnak, kora híres és népszerű szépirójának ez a kis munkája a közölt szemelvénye-ken kívül is kedves, szórakoztató olvasmány Világot vet a régi ud-varházi élet gondjaira, amely-t segíteni, volt a szerző fő-célja.

Mi nem voltunk „gáncs-lhe-gők”, hiszen csak megmosolyog-tuk jószágunk műve mai szem-mel nézett furcsaságait...

HETI MÚSOR:
Kedd este: Csavargóleány Munkáse-
előadás.
Szerda este: Frasnitta, B) bérlet.
Csütörtök este: Frasnitta, A) bér-
let.
Péntek este: Egy boldog pesti nyar.
Tiszteiselőest.

KAMARASZÍNHÁZBAN
Kedd este: Krisztin.

LUDAS MATYI

A Csokonai Színház nagy érdeklődéssel kísért gyermekelőad-
adasi sorában ezúttal a »Ludas Matyi«
c. énekés, táncos gyer-
mekoperettet m. tadták be. Erdélyi István szövegkönyve ér-
tékes kísérlet az izzig-vörig ma-
gyaros, hangulatos gyermekda-
rab felé. Ezen a csapáson to-
vább haladva meg lehet terem-
teni az igazi magyar gyermek-
színdarabot. A jóízű humorral
átcsózt szöveghez Palmás Olivér
szerzett fülbemászó, kellemes
muzsikát. A darab ötletekben
gazdag, kifogástalan, színes ren-
dezése Ragályi Elemér érdeme,
a pompásabbnál pompásabb
táncokat Ragályi Elemérné ta-
nította be.

A darab címszerepében Szeke-
lak Sándor nyújtott remekbe-
szabott, igazi tehetségre való
alakítást. Ennivaló bájjal ját-
szott Udvarhelyi Margit. Fehér
Margit pompás Pannia nagy
sikert aratott. Marci koma sze-
repeben nagyszerű volt az ize-
sem beszéde, sok humorérzékét
csillogtató Sándor László. De a
főbb szereplők: Oláh Jolán,
Oppe Róza, Turucz Anna, Szabó
Judit, Kerékgyártó Éva egytől-
egyig nagyszerűen játszottak és
derekasan kivették részüket a
sikerből. Frenetikuss sikerű
szólóáncért tapsvihart kapott a
kis Zelenák Olga, Bartha Jolán
növendéke. Az együttműködés
Döbrögi szerepében Szabó Samu
nyújtott kabinet alakítást és
ragyogóan alakította János
hajdú szerepét Turcsy Gitta.

B. Unger István direktort
őszinte elismerés illeti, amiért
a színház kis látogatóinak azt
az izzig, magyar hangulatú da-
rabot nyújtotta ajándékként.

**Április 26-án lesz
a Kölni-Trió hangversenye
a Bikában**

A Zenekedvelők Köre utolsó
bérleti hangversenyének közremű-
ködője a világhírű kölni-trió, —
melynek tagjai Pillney cembalo,
Frische fuvola és Schwamberger
gamba művészek, eredeti régi
hangszerekkel tavaly februárban
rendezett hangversenyén oly rend-
kívüli tetszést aratott, ismét ellá-
totag Debrecenbe. Klasszikus mű-
sorukon Vivaldi, Telemann és
Bach Fülöp Emánuel fuvolára,
gambára és cembalora írt trión
kívül, Bach gamba-sonátája és
Nagy Frigyes porosz király (aki
maga is kitűnően képzett fuvolás
volt) 4 kis fuvola-cembalora írt
művei szerepelnek.

**CSOKONAI
SZÍNHÁZ**
Tel.: 25-15. Igazg.: B. Unger István
Előadások: fél 4 és fél 7 óraker.

Ma este munkáseelőadásban
Csavargóleány
Szerda este B) bérletben
FRASQUITTA
Lehár legszobbb zenéje
nagyoperettje.

FÖLDFELMÉRÉSEKRŐL
fénymásolást kívánt mennyiségben gyorsan készít:
KISS DROGÉRIA DEBRECEN, CSAPO-UTCA 34. SZ.

Felkérjük bérletet, hogy je-
gyeiket e hét végéig váltsák ki a
Bortók-féle könyvkereskedésben
(Piac utca 1.) a jövő héten már
csak napi áron árusítunk jegye-
ket.

STETTIN

(m) A keleti tengernek hat-
hatszáz évvel ezelőtt sokkal na-
gyobb volt jelentősége a világ-
kereskedelemben mint manap-
ság van. Amug az olasz városok
a Földközi tenger mellett fekvő
államok termékeinek arszitá-
sából gazdagodtak meg, a Keleti
meg az Északi tenger mellett
épült nemet városok kereskedői
az angol, svéd és orosz prémek
halnak, gyapjúnak és még
egyéb áruinak az összevásárlása-
val és Európa déli államaiban
való eladásával tettek szert
nagy haszonra. A meggazdago-
dott polgárok szp hazakában a
kor izlésének megfelelően be-
rendezett lakásokban laktak. A
keleti tenger partján még ma is
egész sereg várost találunk,
melynek eredetisége még ebből
a korból származik és e kor gon-
dolkozásáról, művész izléséről
számlol be az érdeklődő idege-
neknek.

Stettin azonban nem e váro-
sok közé tartozik. A csaknem
400.000 lakosságú város meg
volt már úgy a középkor elején
is, de akkor még nem nevet volt
a lakossága. 1243-ban, tehát a
tatárjárás idejében került né-
met uralom alá. Jelentéktelensé-
gén sem ez az uralom, sem a
későbbi svéd fennhatóság sem
dott változtatni. Stettin nem a
tenger mellett fekszik. Az Odera
folyó magas partján épült fel a
tengertől 68 km vagyis olyan tá-
volságra, amennyire Debrecen
a Karcagon túl fekvő Karcagi
puszta allomástól van. Közötte
és a tenger között akkora ten-
gerrészt rekesztett el a nyílt vi-
zión két nagy sziget, amelyekora
Debrecen határa, persze a flor-
tobággal együtt. Ennek a ten-
ger hullámaival védett nagy vi-
zeknek ugyan nem egy forma a
mélysége. A 7 méterig még a mai
nagyobb hajók is felhasználhat-
ják, csak hogy az ilyen mélysé-
geket sekély helyek veszik kör-
ül ami még a középkor nem
milyre merülő vitorlásainak
sem kedvezett. De azért sem a
változó mélység, sem a tenger-
től való nagyobb távolság nem
volt oka Stettin elhagyatottsá-
gának. Hiszen Hamburg, Bréma
még távolabb esnek a nyílt ten-
ger felé, mégis mindig virágoztak
Sokkal nagyobb haj volt Stettin
nek az, hogy a mögötte fekvő vi-
dék nem adott alkalmat a keres-
kedőknek sem a vételre sem az
eladásra. Homokos, erdős, nem
jelentős mezőgazdasággal foglal-
kozó föld volt ez. Megtudták
csaknem mindenütt természetni
annyt, amennyire az kevés em-
bernek, amely ekkor Európát
benépesítette, elég volt. A kevés
ember nemcsak keveset természet,
hanem keveset is fogyaszt. Nem
igen szorultak rá a stettini ha-
józásra. Ami kellett, azt megkap-
ták a Stettiniekől nem tulságo-
san meszefekő más városoktól.

Mintegy 70 évvel ezelőtt meg-
változott a helyzet. Közben Ber-
lin, amely Stettin fiatal korában
még jelentéktelen falu volt, —
előbb Poroszország, később pe-
dig a porosz-francia háború
után mikor a német egység lét-
re jött, a német császárság fő-
városa lett. Ez az egyre jobban
izmosodó, gazdagodó és népese-
dő nagy város főbb milliós la-
kosságával mind jobban rászor-
ult a hozzá legközelebb eső ki-
kötőváros segítségére. Előbb
csak Berlin termékeit Stettinbe
és hozták onnan a német fővá-
rosnak szánt árukat. Ervénye-
sült a kedvező földrajzi fekvés,
mert azzal, hogy a város mélyen
bent a szárazföldön fekszik, rö-
videbb vasúti szállítás is elég
volt, tehát olcsóbban jutottak az
áruhoz, mintha távolabb fekvő
város a kikötő. A város a nagy
forgalom hatására rohamosan
fejlődött, 60 évvel ezelőtt még
nincs 100.000 lakosa sem, ma pe-

dig a 400.000-hoz jár közel.
A fejlődést nagyon előmozdi-
totta egy nagy hajózási csator-
na megépítése. Ezt 1914-ben ad-
ták át a rendeltetésnek. Stettin
az így elérhető úttal a Keleti
tenger sok kikötő városa közül
az élre jutott. Neki van ma is a
legnagyobb forgalma. A kikötő
azonban nemcsak a kereskedel-
met fejlesztette, hanem az ipart
is. Leginkább a mögötte fekvő
terület mezőgazdasági termékeit
dolgozza fel. Nagy malmok,
szesz-, sör- és cukor gyárjai van-
nak. Hajóépítési is nevezetes.
De a tengeri fekvés következté-
ben olcsón jut a közhöz, meg a
svéd vasérchez, így aztán vas-
gyárak is dolgoznak, holott, a
környéken messze nincs egyet-
len nyersanyag sem erre az
iparra.

Stettin régisége mellett is új-
város. Vannak ugyan régi házaik,
szűk, hangulatos utcái, de ezek
szerényen háttérbe szorulnak a
hangos, széles üzleti utcákkal,
modern házakkal, esaszárszobrok-
kal szemben. A város fekvése
azonban nagyon szép. Egy magas-
latáról végigtekinthetünk a mé-
lyebben fekvő város házainak,
kimerülő templomtornyainak, a
nyüzögő kikötői életnek és a békés
Odera völgy falusi esendjén. Aki
látta, nem felejt el.

**Kormányrendelet fogja
szabályozni a zsidó lakások
igénybevételét**

Budapesten eddig 3000 zsidó la-
kás áll a Lakáshivatal rendelkezé-
sére a kibővíthető lakosság
elhelyezése céljából. A lakások
tűnyomó része egy- kétszobás,
Értésülésünk szerint a legkö-
vetkező időkben belüli kormányrendelet
fogja szabályozni a zsidó laká-
sok igénybevételének rendjét.

**A Magyar Zsidók Központi
Tanácsa felhívást intézett
a zsidósághoz**

A Hétő Reggel írja.
»Dolgozz és ne csüggedj!« cím-
mel Stern Samu, a Magyar Zsi-
dók Központi Tanácsának elnöke
felhívást intézett a zsidósághoz,
melyben többek közt a követke-
zőket mondja:
A legelső kötelesség minden-
kire nézve a munka. Dolgozni,
pillanatnyi csüggedés nélkül,
dolgozni azon a helyen, ahová
állítottunk, mert háborúban
vagyunk és lelkiismereti köte-
lességünk, hogy az ország telje-
sítőképességét a magunk mun-
kájával is fokozzuk.

További kötelessége minden
zsidónak, hogy szerényen, esen-
desen viselkedjék, kerüljön
minden feltűnést és ne adjon
okot semmiféle balmegítélésre,
de még látszatot se adjon sem-
miféle megütközés lehetőségére.
Fontos és halaszthatatlan ok
nélkül ne járjatok-kejtetek az
utakon semerre, végezzetek a
munkátokat és a végzett munka
után vonuljatok vissza családi
körötökbe.
Tudnotok kell, hogy a segély-
re, a támogatásra szoruló szá-
ma napról-napra növekszik,
mindannyiunknak vállvetve kell
gondoskodnunk róluk.
Végeztül — fejeződik be
Stern Samu felhívása —, prófé-
tának és nagy tanítómestereink
intelmét iktatjuk ide. Az ő sza-
vuk arra tanít, hogy az istenfé-
lelem és a könyörületeség
mindenek fölött való erényei az
embernek.
Dolgozz és ne csüggedj! — ez
a mai idők parancsa.

APOLLO
filmszínház
A csodarepülő
Francia burleszk vígjáték.
Főszerepekben: Rellys, a
híres komikus és Georges
Grey, az ismert sztár.
Előadások: 3, 5, 7 óraker.

A HASAS
Írta: Bibó Lajos.

Ó a hasas,
Nem principális, nem igazi,
vérbeli főnök, hanem nagy hasú
— Nos? Hogy vagyunk — üt
a válladra, amikor meglát.
Bizonyára ismered öklémét. Ó
az a jöltáplált, tekintélyes és ha-
tározott fellépésű úr, akinek
minden szaván és mozdulatán ott
tükröződik az öntudatoság. Va-
lamennyi idegszála a gyomrában
fut össze, következképpen az
emésztőszervein át gondolkozik,
de nem az egészséges robusztum
egyszerűségével, hanem azzal a
malkas korlátoltsággal, mely sa-
jatos öntudatosággal jellemzi. Lé-
te ugyanis azon a megingatha-
talan önbizalmon alapszik, hogy
ő találta fel a spanyolviaszot.

Eredetét nehéz felderíteni. So-
ha nem tudja senki, honnan jön,
merre van hazája. Annnyira jelen-
léktelen, szürke, hogy csak akkor
veszed észre amikor megjelenik
mellette az a valaki, aki felhívja
rá a figyelmét. Az a valaki
sokszor egy befolyásos rokon,
akinek szüksége van egy ilyen
buta emberre, másokor egy asz-
szony, akinek viszont ilyen férj
kell, hogy bizonyos dolgokat elér-
hessen. Ezen a réven azután ál-
láshoz és munkakörhöz jut, ahol
a tyukészű emberek alkalmazko-
zó ravaszságával hivatalot teremt
magának, megépíti a várát, elő-
lépteti a székeltet, az asztalt, a
tintatartót, szerepet ad minden
egyed bűntudatának, jelentőség-
gel ruház fel minden egyes tár-
gyat s amikor így berendezke-
dött, sajátkezűleg állította a sa-
rokba még a fogast is, hogy ma-
gára öltse a környezet minden
komolyságát és pedantériáját, —
megkezd működesét.

— Na? Mi újság? — düllesztli
ki a hasát, ha véletlenül belépsz
valamiért hozzá.
S ahogy a lábát szétveti, abban
annyi félelmetes leereszkedés van,
hogy megzavarodsz s hirtelené-
ben azt hiszed, hogy azóta, amióta
nem láttad, valami nagy dolog
történt vele. Alighanem címet és
jellegzet kapott és kineveztek po-
tenciának. Ijedten ennyit hebegsz
hát csak.
— Boesánat!...
Azt már nem mered mondani,
nem hozzá jöttél, hanem a főnö-
ködhez, mert félsz, megsérted és
így neki mondd el, tulajdonké-
ppen mi járhatban vagy. Méltóság-
teljesen meghallgat aztán kijel-
lenti:
— Bajos, bajos! Na, de hát
majd meglátjuk, Elvégre azért
vagyok itt.

Ez azt jelenti, pusztán jelenléte-
vel is képes az ügyeket irányí-
tani.
**A Nyilaskeresztes Párt
hajdúmegei vezetőségi
értekezlete**
A Nyilaskeresztes Párt va-
sárnap tartotta a Baltazár De-
zso-utca 9. szám alatti párthe-
lyiségben hajdúmegei vezetőségi
értekezletét sándorházi
Dala Dezső megyevezető irányí-
tásával. Az értekezleten meg-
jelent a központ kiküldöttje,
Gergely Géza munkarendvezető,
Bartha Gábor debreceni vezetősé-
h. főkerületvezető, Kiss Ferenc
a vármegyei párt szolgálat ve-
zetője és számosan a vármegyei
vezetők közül.
Sándorházi Dala Dezső me-
gyevezető tartott megnyitó elő-
adást szervezési ügyekről. Beje-
lentette, hogy Szalasi Ferenc, a
Nyilaskeresztes Párt vezetője ápr-
ilis 29-ikén Debrecenbe jön és
a párt értekezletén felszólal. —
Majd részletes beszámolót nyuj-
tott a párt megyei vezetője.

HUNGARIA
filmszínház
Ma utoljára!
Lejtőn
Egy asszony megrázó
drámája.
Főszereplők: Szilágyi Sza-
bó Eszter, Timár József,
Greguss Zoltán és Fáy Béla
Előadások kezdete: 5 és 7 ó.

Vigszínház
m o z g ó
Ma 5, 7 óraker, az érdekes,
szórakoztató magyar film:
SEMMELWEIS
Megható orvosi történet!
Fősz.: Uray, Somlay, Simor.

Megköszönöd a szívességét és
kötélmolyogsz a szobából.
Egy év múlva egy csapat kíta-
zó ember társaságában látod vi-
szont, Szivayozik, az ajka zstros,
mintha nem törléte volna meg va-
csora után. Amikor megpillant,
hanyagul kezét nyújt, aztán oda-
fordul a társasághoz és azzal a
szívéllyességgel és őszinteséggel,
amely azoknak az embereknek a
tulajdonsága, akik bátran sze-
renykedhetnek, mert nekik jól
áll, a következőket mondja:
— En, kérem, olyasmibe, ami-
hez nem értek, nem szólok bele.
Igaz-e, öcsém?

Az „öcsém“ neked szól és ezt
kell rá felelned:
— Igaz, bátyám,
Ökelme mindig ilyen hangosan
nyilatkozik mindig szerénykedik,
hogy átengedhesse az előséget
egy nem létező személynek s így
ennek a bátor őszinteségnek és
beismerésnek az árnyékában esi-
karja ki a mások elismerését és
bámulatát.

— Így van ez, és nem máské-
ppen! — jelenti fölényesen.
Azt, hogy mire büszke, miben
kiváló, maga sem tudja, de ren-
dületlenül, bosszantóan, sértő mó-
don hisz a rendkívüliségében és
korlátoltságában egész súlyával rá-
nehezedik a környezetére.

Néhány év kell csak hozzá és
a fejére nő mindenkinck. Most
már az úr otthon is. A felesége,
aki eddig kíméletből vagy takti-
kából nem szól s csak azért nem
fedte fel előtte, hogy tulajdon-
képpen ő csinált belőle embert, ő
olta titokban előre a ranglétrán,
mindezt csak azért hallgatta el,
hogy megóvja kifelé a látszatot,
lassan kezd elveszteni a heneve-
gési miatt a türelmét. Nem bírja
a nagy hangját, még nagyobb
hasát, folytonos dicsekvését, cé-
zári modorát s egy szép napon
minden különösebb felindulás nél-
kül rászól.
— Mondd, Vladimir, miért ki-
bálsz folyton? Miért parancso-
latsz? Te szerencsétlen. Azt hi-
szed, én sem tudom, ki vagy?

Magában még hozzátesszi, hogy
te tökfilkó, te báb, te figura,
hát csakugyan olyan ostoba vagy,
hogy óriásnak képzeled maga-
dat?
Es tíz év alatt maga is behö-
döl. Maga is elbánsz, Vladimir ki-
válólag, magasan felette áll az
átlagos férfinek. Így azután ra-
gyog az arca a meghatottságtól,
amikor ebdőnél elnézi, hogy Vla-
dimir milyen utánozhatatlan ke-
cenességgel gyúri be a gallérijába
az asztalkendő.
Hogy még a bablevest is olyan
méltósággal kanalazza, akár egy
Goethebe öltött Derby gróf.

Ezután Gergely Géza h. mun-
karendvezető beszélt. Ismertette
a kormányváltozás előnyeit. El-
mondotta, hogy a párt vezető-
sége minden alkalmat felhasz-
nált, hogy Kállay volt minisz-
terelnököt figyelmeztesse, majd
kül- és belpolitikai fejtegetések-
kel fejezte be beszédét.
Bartha Gábor h. főkerületve-
zető záróbeszédében lelkes sza-
vakkal buzdította a párt tagjait,
hogy tartsanak ki a párt veze-
tője mellett.

— Carmona tábornok 16 éve
elnöke Portugáliának. Tizenhat
éve, hogy Carmona tábornokot
nagy szótöbbséggel a portugál
köztársaság elnökévé választot-
ták. Közben háromszor választot-
ták újra elnökévé. A lapok az
évforduló alkalmával megemlé-
keznek az elnök nagy érdemei-
ről.

GYÁSZROVAT
mezőcsái Eröss Kálmáné
Kiss Rózsika meghalt

Sokan emlékeznek még a kedves aranykedélyű boldog békebeli ünnepelt leányra — majd az élet nehézségeivel küzdő szorgalmas banktisztviselőre, aki akkor is, mikor állását a viszonyok változása folytán önhibáján kívül elvesztette, megtartotta arany kedélyét. Illette nem hagyta el Embertársait, jó ismerőseinek szeretői mindvégig kiérdemelte, akik őt nehéz helyzetében, nagy betegségeiben sem hagyták el.

Meghalt
vasmegyeri Megyery György

A Homokkertek egy tipikus régi lakosa hunyt el vasmegyeri Megyery György ny. MÁV segédtiszt személyében. A megboldogult, aki magas kort ért, nagy nepszerűségnek örvendett. Eméletes volt talpraesett beszédű és vidám kedélyű. A homokkerti egyházzal egyik buzgó tagjaitól vesztette el Megyery Györgyben.

Öz. mezőcsái Eröss Kálmáné sz. Kiss Róza, volt banktisztviselő, hosszas betegség után elhunyt. Temetése kedden 5 órakor lesz a disztravatózó teremből. Lakás: Vár utca 12. Gebauer rendezi.

Szebeni Ferenc kertész 60 éves korában elhunyt. Temetése szerdán 4 órakor lesz a hármás ravatalozó teremből. Gebauer rendezi.

Mónus István nyug. MÁV segédtiszt 64 évében elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából. Lakás: Kondor utca 10. Bartha vállalata végzi.

Zöld Sándor MÁV nyug. hoganár 71 évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából. Lakás: Domokos Lajos utca 12. sz. Bartha vállalata végzi.

Dörgő András cipész 21 évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető 3 ravatalozójából. Lakás: Nagyszalon-tai utca 15. Bartha vállalata végzi. Tarpai Miklós 46 éves. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a Köztemető 3 ravatalozójából. ref. szertartással. Lakás: Lehel utca 3. Pusztai temetkezés.

Haszora Margit 16 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 11 órakor lesz a Köztemető 4 ravatalozó terméből. Lakás: Király Ferenc utca 18. Dankó temetkezés.

Eröss Kálmáné temetése 18-án kedden délután 5 órakor lesz a Köztemető disztravatózójából a ref. egyház szertartása szerint. Jövismerőit ezúton is meghívják az őt szerető barátok.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerősöknek, kik felejtéhetetlen jó feleségem, drága jó édesanyám, kedves gyermekem és testvérünk Ifj. Szappanos Sándorné Balogh Erzsébet temetésén résztvettek ravatalára koszorúkat és csokrokat helyeztek, mely által mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. A Gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett férjem és édesapáimnak, vitéz Szabó Gyula autófúvarozó vállalat-tulajdonosnak az elhunyt alkalmából nyilvánítt részvételt, a ravatalára küldött koszorúkat és virágokért, ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki. A Gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik a légitámadásnak áldozatul esett Tibor fiam temetésén megjelenni szívesek voltak és részvétellel gyászunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet. Dr. Szilágyi és családja.

Vasmegeyeri
Megyery György
nyug. MÁV főkalauz, a homokkerti ref. egyházzal tanácsosa 87 éves korában elhunyt. Temetése szerdán 5 órakor lesz a disztravatózó teremből. Gyászolják: testvérei, unokahúgai, sógorai és a kiterjedt rokonság. Lakás: Oláh Károly utca 6. Gebauer rendezi.

50 esztendővel ezelőtt találta fel
a magyar Károly Irén József premontrei tanár
a drótnélküli távirót

Az első drótnélküli táviró a román megszállás idején pusztult el, Nagyváradon.

Most ötven esztendeje annak, hogy egy magyar gimnáziumi tanár, a premontreik nagyváradi gimnáziumában megszerkesztette az első drótnélküli távirót. Erről az eseményről tudósítást írt ötven esztendővel ezelőtt a „Tiszántúl” című lap az április 25-iki számában. Lefirta a tudósítás Aglardi pápai követnek nagyváradi látogatását és ezzel kapcsolatban a premontreik gimnáziumának megtekintését is. A tudósítás így írja:

— Megtekintette a fizikai szertart, ahol Károly Irén József bemutatatta neki új találmányát, a vezeték nélküli telefont. Aglardi a legnagyobb figyelemmel hallgatta Károly Irén József érdekes magyarázatát, maga is kézbe vette a telefon kagylóját és megfigyelte az érdekes experimentumot.

Nagy csodálkozással fogadta a közönség a „Tiszántúl” közlését, hiszen abban az időben még teljesen ismeretlen volt a vezeték nélküli hírközlés az egész világon.

A tudós tanár a lap közlését kiegészítette annyiban, hogy a pápai követ a drótnélküli telegrafia jeleit hallgatta meg a telefonban. Károly Irén József tehát ötven esztendővel ezelőtt elkészítette a drótnélküli távirót, melyen húsz méterre lehetett jeleket közvetíteni.

A készülék a nagyváradi főgimnázium szertartának volt a bűszkesége. Vigyáztak nagyon a készülékre, mely olyan fontos volt a magyar technikatörténet szempontjából. A nagy becsben

tartott készülék azonban a román bevonulás idején, amikor a katonák szétdobálták a szertart rendezését, elpusztult.

Károly Irén József, aki a premontrei főgimnázium szertartának volt az öre, 1883-ban kezdett foglalkozni az elektromos rezgések vonatkozó vizsgálatokkal. Hertz tudományos felfedezéseinek továbbfejlesztője volt a zseniális premontrei tanár, aki egyre tovább kísérletezett a fizikai szertartban.

Röntgen Konrad 1896 januárjában tartotta meg híres előadását Würzburgban az általa felfedezett sugarakról. A Röntgen sugarakról magyarul is jelent meg cikk még abban a hónapban és Károly Irén József azonnal megérte a találmány óriási jelentőségét és elhatározta, hogy Röntgen-laboratóriumot állít fel. Adakozásra hívta fel a közönséget és sikerült is összeszednie 1114 forintot a laboratórium költségeire.

Károly Irén József ezután Németországba ment és tanulmányozta a Röntgen-készüléket. Utazásának eredménye az lett, hogy megnyitott Nagyváradon az ország első Röntgen laboratóriumát. A tudós tanár teljesen ingyen vizsgálta betegeit és még a felvételekért sem jeltett fizetni.

Károly Irén József 1929-ben halt meg hosszas betegeskedés után. A zseniális tanár élete példázata, hogy a magyar élet milyen nagy tehetségeket termel és ezért van az, hogy a magyar tudományos élet helyét biztosít magának a vezető népek sorában.

Rádióműsor

- Aprilis 18. BUDAPEST I.
- 6:00: Úzen az otthon (A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat).
- 6:25: Ebrezsi, Torna.
- 6:45: Roggali zene.
- Közben: Hírek. Közlemények.
- 8:00: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 8:35: Zenekari muzsika.
- 10:00: Hírek.
- 10:15: Szórakoztató zene.
- 11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11:35: Szórakoztató.
- 11:40: Ady és az iskola. Hevessy János előadása.
- 12:00: Harangzó Fohász. Himmusz. Utána: Szórakoztató muzsika.
- Közben: 12:40: Hírek.
- 1:20: Idejézés, vizuálisjelentés.
- 1:30: Honvédeink üzennek.
- 2:00: Weidinger Ede szalonzenekara.
- 2:30: Hírek. Műsorismertetés.
- 3:00: A rádiózenekar műsorából.
- 4:00: Gyermekdelután. Minden nap légy jó! Irta Fáy Anna. Előadja a gyermekszereplők Jarsányi Gizi vezetésével.
- 4:30: Wagner: Trisztán és Izolda.
- 5:00: Magyar notaest a Magyar Művelődés házban. Részlet az április 10-i hangversenyből. (Hangfelvétel).
- 5:30: Hírek.
- 5:55: Új Európa vagy rabszolgaság. Sztiz János előadása.
- 6:20: Magyar zeneszerzők felőrlése. — A rádiózenekart vezényli Bertha István.
- 6:45: Idejézés Hírek.
- 7:00: Hallgassák meg kérem új műsor-számomat. Barabás Sári énekel. — A Rádiózenekart Fridt Frigyes vezényli.
- 7:20: Így történt... bágyoni Váro Andor beszél a stukaviharról Dünkirch-en lelett.
- 7:30: A könnyű zene mesterei. Suppé-művek születésének 125. évfordulóján. A Budapesti Hangversenyzenekart Bertha István vezényli. Közreműködők: Pethő Valéria és Balogh Ferenc.
- 8:25: A Honvédelmi Minisztérium Légvédelmi Csaportfőnökségének közlé-ménye.
- 10:40: Mezősi Rudolf és Szonyi János kétzongorás táncszámok játszik.
- 9:00: A müncheni Filharmonikusok Budapesti koncertje. Kabasta Közvetítés a Vigadó nagyterméből. (Részlet az április 15-iki hangversenyből).
- 9:40: Hírek.
- 10:10: Hírek német, angol és franczia nyelven.
- 10:40: Valakinek muzsikálnak.
- 11:45: Hírek.
- BUDAPEST II.
- 5:—5:30: Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 5:30: A földművelésügyi, miniszterium mezőgazdasági felőrlése.
- 10:10—10:40: Szórakoztató zene.

— Ujabb széntakarékoskodási intézkedések Angliában a sztrájkok miatt. A fűtőanyagminiszter rendelete szerint április 17-től október 31-ig tilos az üzleteket, irodákat, szórakozóhelyeket fűteni.

— A végdőlős szakosztály f. hó 18-án kedden délután 5 órakor az Ipartestület 1. sz. tanács-termében szakosztályi ülést tart. A tagok feltétlenül és pontos megjelenését kéri az Elnökség

Oriási részvét kísérte utolsó
útján Szilágyi Tibort,
a bndapesti bombatámadás
debreceni áldozatát

A Budapest ellen intézett legutóbbi angol zászlócska támadás áldozatát követően debreceni is volt. Szilágyi Tibor 18 éves MÁV tanfolyambúllgató áldozata lett az angol zászlócska terroretámadásának.

A haza halott fiatalembere vasárnap délután nagy részben, mellett temették el Debrecenben. A köztemető ravatalozóját zsúfolásig megtöltötte a gyászoló idegenekből állott, akik azonban melyesége kegyelettel, konyhullató faldal-mal ostromolták a rokonok gyászában.

A gyászszertartást Joo Sándor római katolikus segédlelkész vezette. Utána megindult a gyászmenet, a résztvevő tömeg megindultán kísérte a koporsót a sírhoz a fiatal élet utolsó állomásához.

Szilágyi Tibort nagyvárja. Lovag Bzozszi Erasmus a magyar vasutaság történetében kiemelkedő férfiú sírja mellett helyezték örök nyugalomra.

Új ruhájuk van az ohat-
telekházi szegény
elemistákuk

Annakidején a „Debrecen” gyűjtést indított az ohattelekházi szegény-orvó elemisták javára, amelyre olvasónk áldozatkészségéről szép összeg gyűlt be. A 215 pengő kitévő adományokat elvitattuk Szatmáry Endrénéhez, a gyermekek tanítóhoz, aki levelében így számol be az adományok átadásáról:

„Húsvét ünnepe előtt osztottuk ezt az adományokat, a begyűlt pénzből pedig ruhákat vásároltunk és azt osztottuk szét. Jól esett látni a sok gondtól küzdő anyák örömeét, hogy gyermekük új ruhát vihetett haza, amelyben aztán az ünnep első napján

KÖZGAZDASÁG

Az új záróra, a légóltalmi szempontból meg-
osztott raktár kérdése és más fontos ügyek
a Kereskedő Társulat választmányi ülésén

Öt perc alatt 9000 pengőt gyűjtöttek az ülésen a bombakárosultak javára

A Kereskedő Társulat hétfőn este tartotta választmányi ülését. Dvoreci Kontsek László elnöklé. sével.

Kontsek László elnök felhívta a tagokat a bombakárosultak megsegítésére. Megkapó szavakkal esetele a hajlékalanná vált magyar testvéreink helyzetét. — Szavaira öt perc alatt 9000 pengő gyűlt össze, a Társulat azonban tovább folytatja a gyűjtést. Nagyobb összegekkel járultak a gyűjtés sikeréhez.

Kereskedő Társulat 2000 pengővel, Sesztina Lajos cég 2000 pengővel, Hangya Szövetkezet 1000 pengővel, amit Nagy Béla igazgató jelentett be. Tasnádi Kardos Zoltán 500, Wurfel Gyula 500 pengővel, Fűszerkereskedők Egyesülete 300, dr Bertók Lajos 200, Barna György 200, Szabó Zsigmond 100, Ganovszky Lajos 100, Horváth Iván 50, Pető Lajos 50 pengővel.

Az elnök bejelentette, hogy a polgármester a Kereskedőtársulat megkeresésére meghozta döntését az új záróra vonatkozásában. E döntést lapunk más helyén a Baross Szövetség közleményével kapcsolatban ismertetjük.

Május elsőjéről feloldódik az egyéb kereskedések tőli korlátozott nyitvatartása, melyszert reggel 9 órától egyfolytában délután is 4 óráig tartotta nyitva. — Pleskó András kamarai titkár ismertette, Pethő Lajos és Wurfel Gyula és mások felszólalása után úgy határozott a választmányi ülés, hogy kért fogják egyéb szakmák üzleteinek is egységes a fűszerkereskedőkével a déli 1—3 óra közötti déli zárva tartást, továbbá a reggel nyitárányitást. Eszerint az egyéb szakmák üzletei reggel 8—1 óráig, délután 3—6 óráig lennének nyitva. A szombati week-endre vonatkozólag pedig szakmaközi értekezletet hívnak össze Pleskó András kamarai titkár indítványára és ez fog dönteni.

Ezután Radnai Márton vetette fel a hitelezési kérdésben következő további eljárás a fűszerkereskedőkkel kapcsolatban, kérve egyöntetű eljárási kerestülvitelt. Kontsek elnök felkérésére vitéz Dávid Géza elmondotta hogy pl.

az istentiszteleten már imádkozhattak a nemesszivó adakozókért. A beérkezett adományokból a szülők és gyermekek nevében hálás köszönetünket fejezi ki. Az adományok: „Debrecen” gyűjtése 215 pengő; Szent László Domonkos plébánia (Debrecen) 200 pengő; Magyar Evangéliumi Munkásszövetség (Debrecen) 55 pengő; P. Kiss Szász Ferencné plébános (Debrecen) 50 pengő; A MANSZ birtokos asszonyok csoportja 40 kg lisztet, 1 fűd korbázt, másfél kg. szalonnát, 5 kg. babet, 1 pár cipőt, 1 pár harisnyát és 133 pengő készpénzt adományozott.”

Kiss Ferenc lesz a Színész-
Kamara elnöke

Kiss Ferenc, a Színészkamara volt elnöke, hír szerint ismét átvesszi a kamarai ügyek vezetését.

Kiss Ferenc már átadta illetékeseknek azt a tervezett, melyben színházpolitikai elgondolásait körvonalazta s ez a memorandum most ott áll tárgyalás alatt. Ertesülésünk szerint ma kerül a minisztertanács elé a Színészkamara ügye.

Ez annyit jelent, hogy Kiss Ferenc meg a hét folyamán megkapja kinevezését az új feladatra. A jövőben a Színészkamara ellen őrsége alá kerülnek az állami színházak is.

A napokban történik döntés a Madách Színházzal kapcsolatban is. Hír szerint Cselle Lajost bízzák meg a színház igazgatásával. Cselle Lajos Könyves-Tóth Erzsé féréje és a Kardoss Géza igazgatója alatt két éven át volt a debreceni társulat színésze.

A Kereskedő Társulat hétfőn este tartotta választmányi ülését. Dvoreci Kontsek László elnöklé. sével.

A tüzelőanyagkereskedőknél nem lehetett fenntartani a hitelezést, mert az erdőhivatalok, szénbányák és vasüzemek előre kívánják a kifizetést, sőt nem egyszer öt-hat hónappal a kifizetés után szállítanak. Vigyázni kell azonban a hitelmegvonással, mert aki állandó hitelező vásárló volt, az nehezen tud áttérni a készpénzvásárlásra. Rámutatott a kereskedőtársadalom szép nemzeti gesztusára a még mindig fennálló hitelezésekkel kapcsolatban a mai körülmények között, hiszen még hitelintézetek útján is hathónapos hitellehet egyes szakmákban vásárolni.

Nagy Béla és mások felszólalása után indítvány hangzott el arra, hogy az élelmiszerjegyekre kiadott árúknál szüntessék meg a hitelt, míg más árúknál tartsák fenn azt továbbra is.

Pleskó András kamarai titkár ismertette, hogy törvényes rendelkezés, kihitelezés kötelezővé tételére kiskereskedői vonalon nincs. Figyelembe kell venni azonban, hogy a hitelezés a magyar kereskedelmi életben begyűszerezett szokás. Méltányosság előtérbe helyezésével lehet ezt a kérdést csak megoldani, mert pl. egy tisztviselőnél szinte lehetlenséggel határos, hogy az előző hónapi hitelvásárlását kifizesse és ugyanabban a hónapban készpénzzel vásároljon.

Kontsek László elnök javasolta hogy a fűszerkereskedők a jövőben új hitelt, új könyvet ne adjanak ki, a könyves vevőt csak akkor szolgálják ki, ha utolsó fillérig kifizeti előző havi vásárlását. A választmányi Kontsek László határozatát fogadta el.

Pleskó András kamarai titkár közölte ezután, hogy sok kereskedő légvédelmi szempontból meg akarja osztani raktárát s azt a város különböző részein kívánja elhelyezni. Ennek semmi akadály, mindenkinek joga van ezt a preventív intézkedést megtenni, hiszen ez közérdek is. Célserű azonban fűszerkedéssel, árufejlesztéssel való gyanúsítások megelőzése szempontjából, ezt írásban hozzávetőleges lejtár mellékítésével bejelenteni az elsőfokú iparhatóságnál. Ez nem kötelező, de hasznos megtenni azért is, mert így esetleg égitámadással kapcsolatos kártérítésnél igazolásul szolgálhat. Pethő Lajos bu-dapesti példára hivatkozott, ahol külön bejelentés nélkül, akár vidékre is szállíthatják légoitalmi

szempontból az árú, elraktározás végett, csupán azonosossági számmal kell ellátni. Kérte, hogy bár a felhívást jónak tartja...

A nagykereskedők és kiskereskedők részére felhívás jelent meg a hivatalos lapban, személyi adatok közlésére. A Kereskedő Társulat erre a célra szolgáló ívet...

Pleskó András titkár bejelentette, hogy a számolólapok illetékel kapcsolatban kéri a pangsá-é fizetésének lehetőségét...

Az árú hához szállításának költségével kapcsolatos probléma ügyében a Kamara a napokban fogadja a kis- és nagykereskedők küldöttéit.

A választmányi ülés Kontsek László elnök zárószavaival ért véget.

2698 pengő a Baross Szövetség eddigi gyűjtése a bombakárosultak javára

A rum- és líkőrgyárak adakozása: Ujvárosy Dező 1000 P, Kiss István 200 P, H. Gódy Ferenc 500 P...

Orgován László fűszerkereskedő fáradságot nem kímélve kereste fel a kereskedőket gyűjtésnek részletes eredménye a következő: 50 pengő adakozás...

A világitási vállalat ellenőrző a vízvezeték-javításokkal kapcsolatos egységárvisszatérítést

A vízvezetékvezetők szakosztálya tegnap Oláh János elnökletével rendkívüli ülést tartott.

A napirendi ügyek az elnök ismerete a szakosztállyal a világitási vállalat átiratát, az átirat szerint minden olyan esetben, amikor a háztulajdonosok a világitási vállalatot egységárvisszatérítést szándékoznak...

Oláh János felolvasta a szakosztály előtt az ipartestület átiratát a kiutalt anyagok elosztási módjának tárgyában.

Az élelmiszert és tüzelőanyagot árusító üzletek mátol este 6-kor zárnak

Lapunk hasábjain már beszámoltunk arról a beadványról, melyet a Baross Szövetség és a Fűszerkiskereskedők Egyesülete adott be a polgármesterhez.

A polgármester most leírta értesítette a Baross Szövetséget és a Fűszerkiskereskedők Egyesületét, hogy beadványuknak helyt adott.

A borbély- és fodrászszakosztály a bombakárosultakért

A borbély- és fodrászszakosztály tagjai tegnap délután nagy ferenc elnökletével rendkívüli ülést tartott.

Az ipartestületen közösen tanoncotok továbbképző tanfolyamot rendeznek a borbély- és fodrászszakosztály tagjai részére.

Az elnök bejelentette, hogy a legutóbb Budapestben tartott borbély- és fodrászszakosztályi konferencián...

A hentesszakosztály ülése

A hentess- és mészárosiparosok szakosztálya tegnap Szilágyi József elnökletével ülést tartott.

Meleg időt kívánnak a vetések

A földmivelésügyi miniszter most adta ki az elmúlt három évtől vevés-jelentését. A kezdeti hűvös időjárás a növények fejlődésére nem volt kedvező.

Kévekkötő aratógépekhez szükséges pórtanyagból készült zsinig igénylése

A földmivelésügyi kormány mint a múlt évben is, az Országos Egyesület útján a törvényhatósági gazdasági egyesületekkel gyűjti egybe az aratógépekhez szükséges és ez évben is pórtanyagból készült kévekkötő zsinigek igényléseit.

BAROSS SZÖVETSEG HIREI

A Baross Szövetség kocsáros szakosztálya a Debrecen és Vidéke Kocsárosok és Italmérők Ipartársulata, f. hó 20-án, csütörtökön délután félnyolc órakor a „Hullaház” nagy termében taggyűlést tart.

Az elnökség ezúton közli a szakosztály tagjával, hogy részükre kérelmet intézett a Kereskedelmi és Iparkamara útján a téli cukor-kontingens további kiutalásáért.

Az anyaggazdálkodás a szakosztály részére 5 mázsa kristályszódát utalt ki, melyből a szakosztály tagjai 7 kiló, míg a Kocsárosok Ipartársulatának tagjai személyenként 3 kilót kapnak.

Az elnökség felhívja azokat a fűszerkereskedőket, akik kristályszóda kiutalásról értesítőt kaptak utalványukért azonnal jelentkezzenek, mert mulasztás esetén másnak adják át az utalványt.

A Bajtársi Szolgálat ezúton kéri a bevonult fűszerkereskedők hozzátartozóit, hogy címkeket nyilvántartás végett közöljék a szövetség irodájával.

Az elnökség felkéri a kereskedőket, iparosokat, továbbá hivatalokat és gyárakat, hogy a kereskedelmi középiskolák tanulóit a szünetben csekély díjazással mint kisegítő munkaerőt alkalmazhassák.

Az elnökség felkéri a kereskedőket, iparosokat, továbbá hivatalokat és gyárakat, hogy a kereskedelmi középiskolák tanulóit a szünetben csekély díjazással mint kisegítő munkaerőt alkalmazhassák.

A Tiszántúli növénytermelési előadónak értekezlete Debrecenben

A Tiszántúli kilenc vármegyéjének növénytermelési előadói értekezletre gyűltek össze Debrecenben Tardoshegyi Veress Ferenc gazdasági felügyelő, a tiszántúli közvető növénytermelési előadójának vezetésével.

Megjelent az értekezleten nemcsak Krausz Lajos gazdasági főfelügyelő és a földmivelésügyi minisztérium képviselőit, hanem Kemény József gazdasági felügyelő.

Az értekezleten tárgyalták az aktuális növénytermelési szakkérdéseket és a háborús gazdasági helyzetet érintő termeléspolitikai ügyeket.

Övöhelylétesítő kőművesmunkák végzésére jogosult építőiparosok kijelölése

Az Övöhelylétesítő Miniszteri Biztosa 5511/O. M. B. -1944. sz. alatt kelt rendeletével Debrecen sz. kir. város területét övöhelyi építőipari szempontból 1944. december hó 31. napjáig egy körzetnek nyilvánította s a körzet területére az övöhelylétesítési munkák vállalására és végzésére jogosult építőmestereket s kőművesmestereket kijelölte.

Miniszteri Biztosához címezve a városháza iktatóhivatalában kell benyújtani. Polgármester.

A Biztosító Intézetek Országos Szövetsége

Saját érdekében figyelemzteni a biztosított feleket, hogy a bombázásból eredő károk megtérítése az 1943. 1943. M. E. számú rendelet értelmében állami feladat. A bombázásból eredő kárigények tehát nem a biztosító társaságnál, hanem az előjárásnál jelentendők be.

Mi újság a budapesti élelmiszer nagyvásártelenen?

A Magyar Vidéki Szövetkezeti Budapesti Jelentése szerint a fővárosi élelmiszer-nagyvásártelenen: április hó 6-tól 13-ig az elő és vágott baromfi, valamint a tojáspiacon az árak változatlanok voltak.

A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete vezethető bizottsága a mai napon elhatározta, hogy a budapesti pénzintézetek nevében 500.000 pengőt ajánl fel a bombakárosultak megsegítésére.

DEBRECZEN 7. OLDAL 1944. IV. 18.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY. Debrecenben 1944. évi február hó 17. napján elhalt Debreceni Károly volt napkezes hagyatékához tartozó szegényes ingóságok a debreceni kir. járáshírség Pk. 21.847-1944. szám alatt kelt rendelkezése alapján folyó árú május hó 5-én délután 5 órakor 6-ig május hó 8. szám alatt nyilvános árverésen kezeltetés ellenében eladtnak. Vételi íleteket vedő fizeti Debrecen, 1944. április 17. Dr. Radetzky László leltár-biztos.

A debreceni kir. járáshírség, mint leteleknyvi határozat. 968-1944. tk. sz. 6281-1957.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY-KIVONAT

Kir. Kincstár (képv.: m. kir. pénzügyigazgatóság, II.) végrehajtásának Torok Sándorné sz. Dótt Lúcia Debrecen, Hírség Galus 64. sz. alatti lakos, végrehajtást ezúton ellen indított végrehajtást ügyében a teleknyvi hatóság a végrehajtási árverést 1460 P tokebetetés és járulékaik behajtására végezt a Debrecen városban fekvő s a debreceni 7898. sz. tkvi helyben A. sz. 1-2. c. sz. 6468. 6469. 6470. sz. alatt lévő, a majorsági földké között a Bauer-utcaiban lévő 228.90 négyzetméter területű s szántóból, valamint a Bauer-utca 32. sz. alatt fekvő, 109.50 négyzetméter területű ház és udvarból álló s a végrehajtást szentesed tulajdonát képező ingatlanra 3500 P kiküldési árban elrendelt az árverést 1944. évi április hó 28. napján délután 5 órakor (a teleknyvi hatóság helyi ügyében (Bánk Ferenc utca 17. sz. 1. ajtó) foglalkoztatni). Az árverés alá eső ingatlant a kiküldési ár beharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet (1908. évi CLT. c. 26. §), mindamellett az árverés alá kerülő ingatlant, ha az árverés megtartását a végrehajtást közi a Modern Ruházati és Textil Kézi 3558 P. ha Barta Ferencné kéri, 3498 P. ha Takácsné Keresk R. kéri, 6208 P. ha Kis Albert kéri, 7878 P. 20 f. ha a m. kir. Kincstár kéri, 7908 P. 20 f. vételnél alacsonyabb áron eladni nem lehet. (5610-1931. M. E. sz. r. 21. §.) Bannapénz a kiküldési ár 10 százalékát, amelyet a magasabb árértékű inganyagnyi szakszolgáltatás kell kiegyenlíteni. Debrecen, 1944. évi január hó 13. napján. Dr. Füzessy Rudolf sk. kir. járáshírség. A kiadomány hiteltel: Nemes kiadó.

S P O R T

Megérdemelten győzte le a DVSC a Ferencvárost

DVSC-Ferencváros 1:0 (0:0). Vasutasok, 5.000 néző. Kóhámi. Feltűnő keveses számú érdeklődő gyűlt össze a DVSC-Ferencváros mérkőzésre, mert a játék kezdetekor csak mindössze ötven ember állt körül a játéktérten. Ez talán arra vezethető vissza, hogy a hazai csapat az utolsó mérkőzést elvesztette a bizony már a kiesés réme fenyegette. Sokan pedig a korai kezdés miatt nem jöttek ki. Langyos, tavaszi széllo fújdok, mikor egy óra előtt néhány perccel kifut a két csapat Kóhámi játékvető vezetésével.

Dr. Sárosi György és Szabó Bandi választ, a debrecenieknek kedvez a szerencse s így a DVSC játéka az első félidőben szívesen hatban. A csapatok a következő órákban küzdenek. DVSC: Nagy Mihály, Szűcs, B. Nagy, Orosz, Nagy II., Kádás, Szabó, Szilágyi, Anocska, Sidlik, Ferencváros: Cékös, Budas, Tátrai, Sárosi III., Nagy II., Sipos, Sárosi dr. Onodi II., Hernádi, Nagy III. Kezdet után Szilágyi kiugrik letűtja a Fradi védőjét, de Kéri az utolsó pillanatban beéri, a büntetőn belül mind a ketten elesnek és oda a nagy helyzet. Szilágyi buklatása gyanús volt, a közönség egyrésze 11-est vitat, de a játékvető sipja néma marad. Ujból Szilágyi révén veszélyeztet a debreceni együttes, de a hosszú középposztár hatalmas lövést Cékös beívelt bravúrral szögletre kéri. A hazai védők III. letűtása jelent veszélyt a debreceni kapura, de a 16-oson belül botlik és oda a kínálózó helyzet. A közönség állóhely felőli része a hibás ítéleteket osztogató játékvető ellen tünteti ki, mire Kóhámi játékvető megállítja a játékot és asztorított kezzel magy az állóhely közönség felé vágja. Így mintegy 3-4 perccel szünetel a játék. Lindenberger Gyula a DVSC vezetése részéről oda megy a játékvetőhöz és újból megindul a játék, Sidlik és a másik oldalán Sipos letűtása az esemény. Feltűnő, hogy a Ferencváros védelme milyen zavarodottan játszik, pedig a debreceni támadásoknak sem megy valami jól. Hernádi lövése Nagyba akad, majd Szilágyi hendásából Sidlik löhető gólt, de elhibazza a gólléhetet. Néha néha támad a Ferencváros is, de Sipos, Sárosi dr. és Onodi II. lövése oltit teveszt. A 20. percben kapuelőtti kavargásban Onodi II. Nagy II.-vel csap össze, a pesti középcsoport a földön marad, úgy két kívülről Országos lövést szögletre. Kádás előreugrott labdájával Szilágyi lök ki, teljesen egyelőre fut kapura, mintegy 15 méterrel rázárja, de a kapujából kifutó Cékös gyönyörű védéssel szögletre tolja Szilágyi bombáját. A beívelt szöglet Rudas tisztázza. Sárosi III. szabadrúgása a következő nagyobb esemény a bombalövés nehezen mentik a hazai védők. Sárosi III. nagy partdohási lövése után Hernád kerül jó helyzetbe. De Nagy szöpen végi a nagy lövést. Anocska hibáz a következő percben őrási helyzetben, általában magallapítás, hogy a DVSC mar vezetése legaltabb három-negy gólla. A 32. percben visszatér Onodi II. tapot kap. Orosz, majd Anocska lövést védi a Ferencváros kapusa. Elentámadásnál Nagy III. bombalövés Nagy kezében hat a. A féldő végéig még egy-egy szögletet érnek el a csapatok. Szünet után a Ferencváros lendül támadásra. Gyenge cs-társora azonban nem tud mit kezdeni az erőteljes

